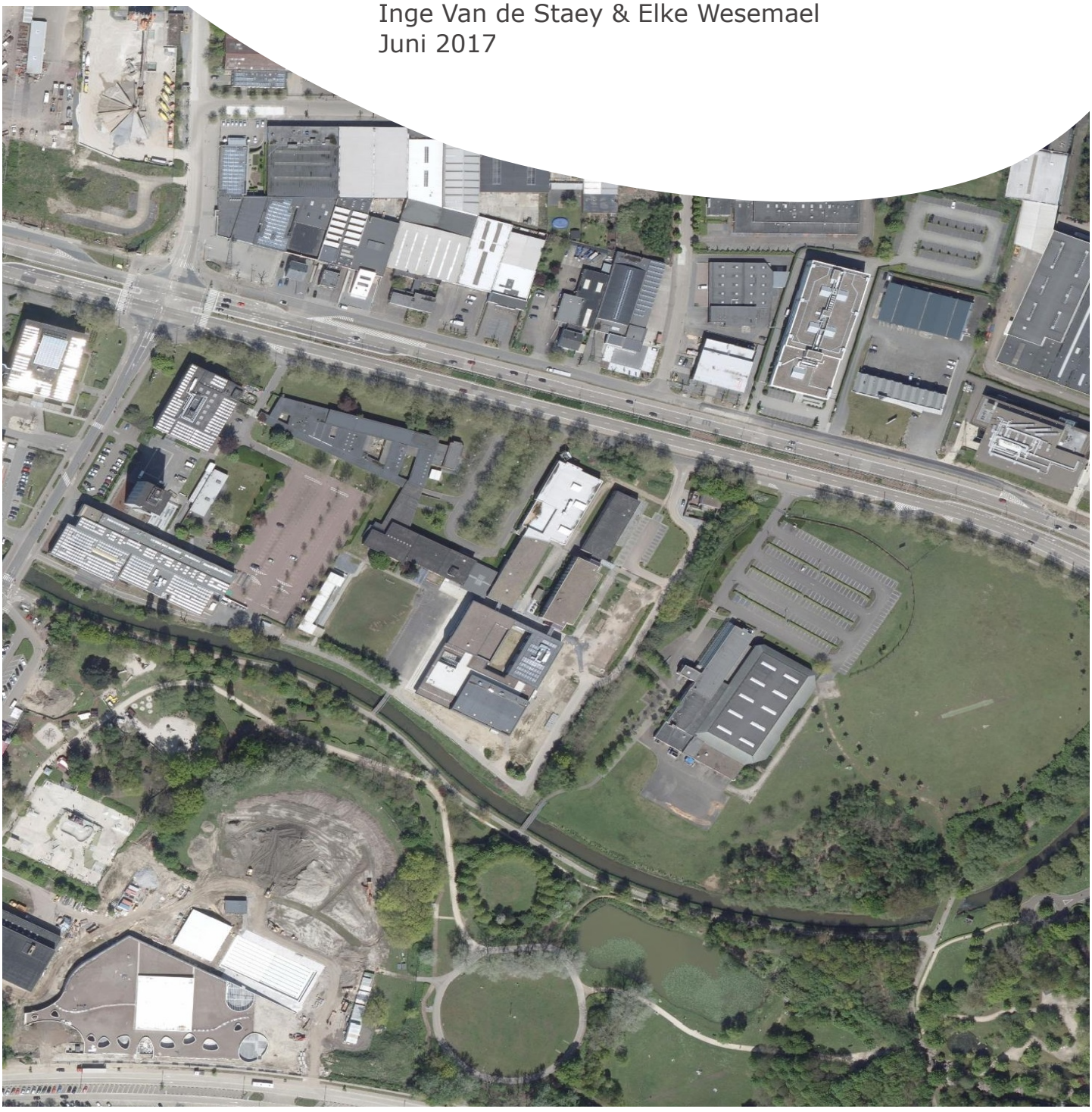
ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 429

Archeologienota
Hasselt, Gouverneur Verwilghensingel
Verfraaiingswerken aan de Provinciale Kunsthumaniora

Deel 1: Verslag van resultaten

Inge Van de Staey & Elke Wesemael
Juni 2017

Colofon

ARON rapport 429 – Archeologienota – Hasselt, Gouverneur Verwilghensingel. Verfraaiingswerken aan de Provinciale Kunsthumaniora.

Erkend archeoloog: Inge Van de Staey (OE/ERK/Archeoloog/2015/00087)

Auteurs: Inge Van de Staey & Elke Wesemael

Bijdragen: /

Foto's en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Wettelijk depot: D/2017/12.651/429

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be
Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250
fax: 012/770.034

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2017

ARON-RAPPORT 429

ARCHEOLOGIENOTA

HASSELT, GOUVERNEUR VERWILGHENSINGEL
VERFRAAIINGSWERKEN AAN DE PROVINCIALE KUNSTHUMANIORA

Inge Van de Staey & Elke Wesemael

Tongeren
2017

INLEIDING 2

DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN 3
Hoofdstuk 1. Bureauonderzoek 3
1. Beschrijvend gedeelte 3
1.1 Administratieve gegevens 3
1. 2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden 5
1. 3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen 5
1.4 Werkwijze, verloop en actoren 7
2. Assessment 9
2.1 Situering van het onderzoeksgebied 9
2.2 Historische situering en gaafheid van het terrein 10
2.2 Impact van de bodemingrepen 12
2.3 Onderzoeksvragen 13
2.4 Datering en interpretatie 13
3. Samenvatting 14

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN 15
1. Gemotiveerd advies 15
1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek 15
1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied 15
1.3 Impact van de geplande bodemingrepen 15
2. Samenvatting 16

BIBLIOGRAFIE

BIJLAGEN

Bijlage 1: Kadasterplan
Bijlage 2: Afbeeldingenlijst
Bijlage 3: Inrichtingsplan en profieldoorsnedes
Bijlage 4: Bestaande toestand
Bijlage 5: Toestand 2012
Bijlage 6: Rioleringsplan van het westelijke aansluitend gebouw

INLEIDING

De initiatiefnemer plant te Hasselt (prov. Limburg) verfraaiingswerken van de omgeving van de Provinciale Kunsthumaniora. Hierbij zullen over een oppervlakte van ca. 6500 m² meerdere werken uitgevoerd worden.

Gezien voor de realisatie van dit project een stedenbouwkundige vergunning vereist is, bodemingrepen uitgevoerd worden, het terrein niet in een gebied ligt waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, het terrein niet volledig binnen een gabarit van een bestaande lijninfrastructuur valt, niet in een beschermde archeologische site of vastgestelde archeologische zone ligt, het perceelsoppervlak groter is dan 3000 m², de bodemingreep groter is dan 1000 m² en de aanvrager publiekrechtelijk is, is het toevoegen van een bekrachtigde archeologienota aan de vergunningsaanvraag verplicht.[1]

Een archeologienota is een document dat opgemaakt wordt op basis van een archeologisch vooronderzoek en dat niet alleen administratieve gegevens van het onderzoeksgebied bevat, maar ook een verslag van de resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek, een voorstel van beslissing en een plan van aanpak voor de maatregelen die daaruit volgen.[2] Het doel van het archeologisch vooronderzoek bestaat in het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische site in een onderzoeksgebied en indien deze aanwezig is te bepalen wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van de bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.[3]

De *Code van Goede Praktijk* versie 2.0 voorziet in de opmaak van een '*archeologienota met beperkte samenstelling*' indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en één doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader aantoont dat:

> 1° met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
> 2° de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
> 3° verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst.

Vermits de confrontatie van de uitgevoerde werken en een korte bespreking van de historische situering aantoonde dat de toekomstige werken in een groot deel van het terrein met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezig archeologisch erfgoed en dat verder onderzoek met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst, werd enkel een bureauonderzoek met beperkte samenstelling uitgevoerd (Deel 1) en werd geen *Programma van Maatregelen* opgemaakt. Het gemotiveerd advies hiervoor wordt beschreven in Deel 2.

[1] Zie hiervoor de beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek bij het aanvragen of verlenen van vergunningen. https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf
[2] Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen (CGP)(2015), p. 15.
[3] CGP 2016, p. 27.

DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN

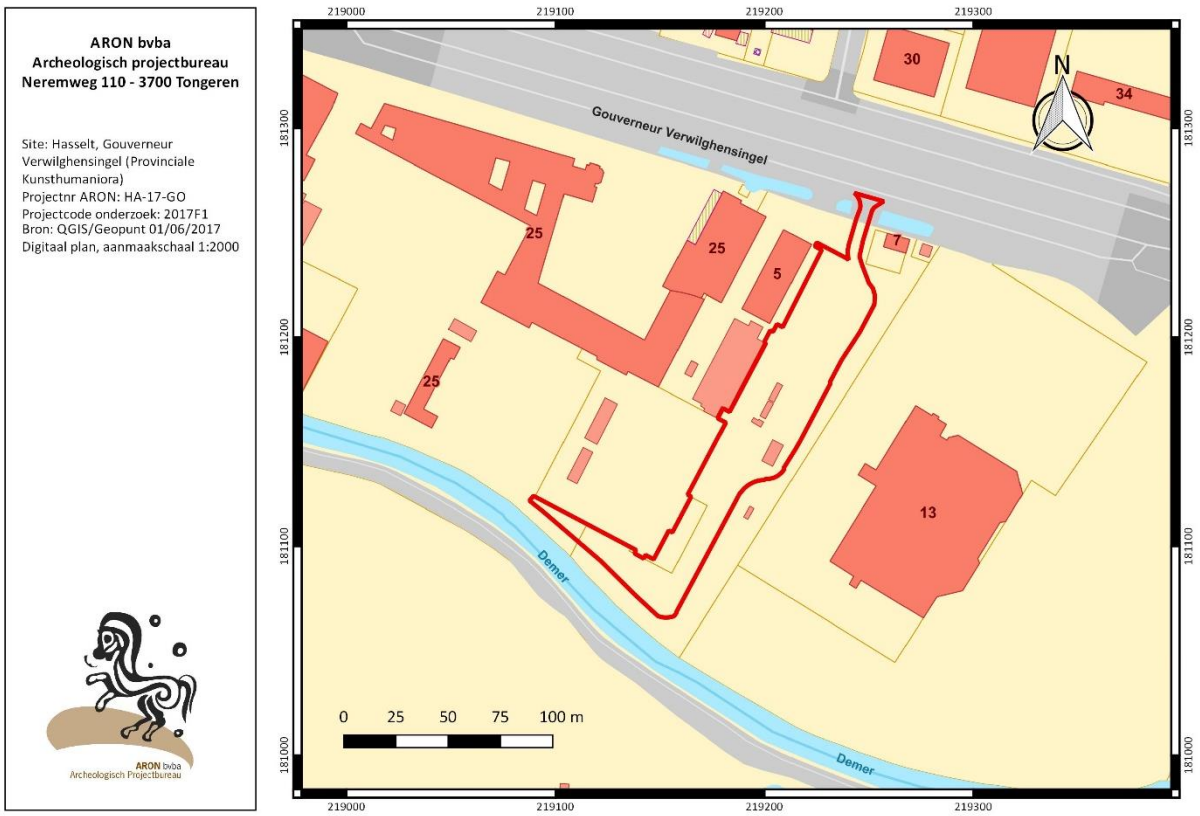
Hoofdstuk 1. Bureauonderzoek

1. Beschrijvend gedeelte

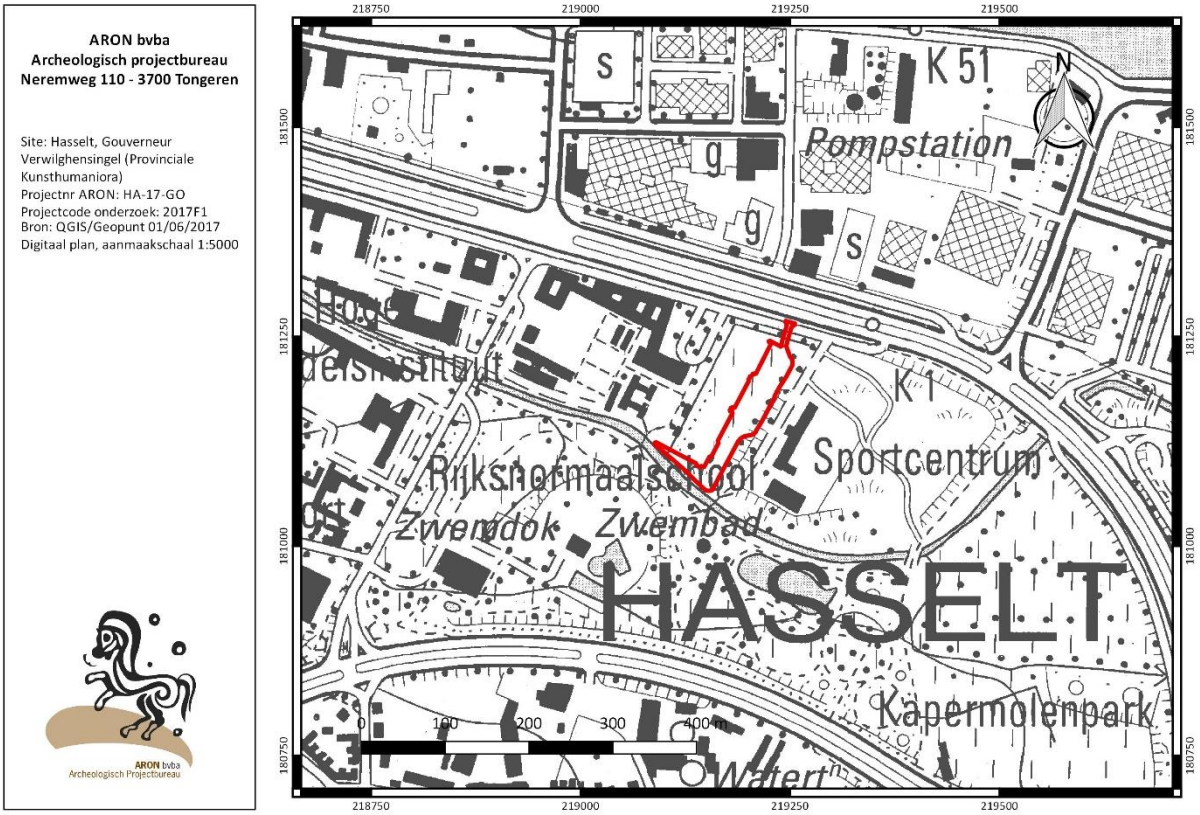
1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2017F1	
Naam en erkenningsnummer Archeoloog **Rechtspersoon**	Inge Van de Staey OE/ERK/Archeoloog/2017/00087 ARON bvba Archeologisch Projectbureau, Neremweg 110, 3700 Tongeren OE/ERK/Archeoloog/2015/00006	
Andere actoren en specialisten binnen het project	**Functie**	**Naam**
	Projectleiding	Elke Wesemael
Extern wetenschappelijk advies	Nvt.	Nvt.
Locatiegegevens	Limburg, Hasselt, Gouverneur Verwilghensingel 25 (Provinciale Kunsthumaniora)	
Oppervlakte	Het totale projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 6500m².	
Bounding box coördinaten	xMin,yMin 219087.48,181065.84 : xMax,yMax 219257.02,181269.04	
Kadasternummers	Hasselt, 3Afd, Sectie C, nr.280K6 (deel), 280M6 (deel), 280N6 (deel)	
Thesaurusthermen[4]	Bureauonderzoek, Hasselt, Gouverneur Verwilghensingel, Provinciale Kunsthumaniora	
Overzichtsplan verstoringen	*Zie Afb. 4: Kleurenorthofoto en 2.2 Historische situering en gaafheid van het terrein*	

[4] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus

Afb. 1: Kadastraal plan met perceelgrenzen en afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

Afb. 2: Uittreksel uit de topografische kaart met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

1. 2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden

Volgende onderzoeksvraag zal tijdens het bureauonderzoek behandeld worden:

Welke doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader leidt tot de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling en beschrijf dit aspect.

Randvoorwaarden:

Vermits verwacht wordt dat aan de voorwaarden voor de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling voldaan zal worden, werd de archeologienota volgens dit traject opgemaakt.

1. 3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen

De initiatiefnemer plant verfraaiingwerken in de omgeving van de Provinciale Kunsthumaniora te Hasselt. Deze werken situeren zich ten oosten van de schoolgebouwen (zie BIJLAGE 3 en *Afb. 3).*

Concreet betreft het de aanleg van twee aansluitende parkings, met in totaal 104 plaatsen en de omgevingsaanleg. De parking wordt ten zuiden van een reeds bestaande en te behouden parking ingepland.

Verwijdering van bomen en rooien van stronken

Op het terrein zullen enkele bomen geveld worden. De stronken worden hierna gerooid. De verstoringsdiepte hierbij hangt af van de manier van verwijdering, welke op dit moment nog niet gekend is. Het gaat evenwel om kleinere bomen waardoor een maximale verstoringsdiepte van ca. 0,80 - 1 m kan verwacht worden.

Aanleg van de parkings en voetpaden

Voor de aanleg van de voetpaden worden groot formaat tegels (ca. 1 m x 1 m, 10 cm dik) gebruikt. Voor de aanleg van de twee nieuwe aaneensluitende parkings worden twee verschillende afwerkingsmaterialen gebruikt. De meest zuidelijke parking zal in betonstraatstenen (30 x 10 x 10 cm) worden aangelegd. Voor de aanleg van de centrale parking wordt waterdoorlatende asfalt gebruikt.

Deze afwerkingslaag wordt gelegd op een 18 cm drainerende betonlaag. Bij de tegels en betonstraatstenen worden deze door een 2 cm dik legbed van steenslag van elkaar gescheiden.

De maximale uitgravingsdiepte voor deze werken bedraagt op deze manier ca. 30 cm.

Toegangsweg

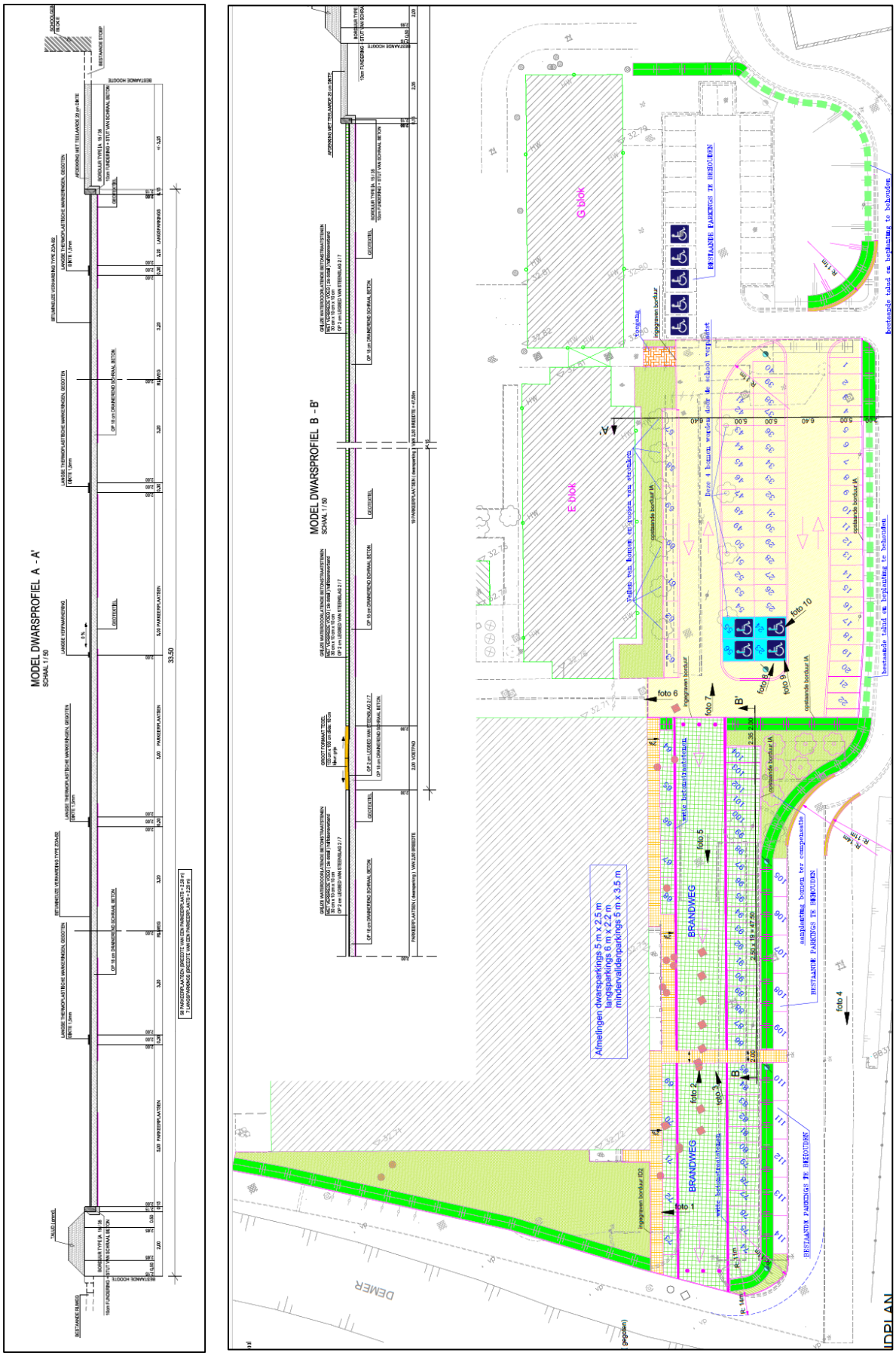
De toegangsweg zal behouden blijven. Aan de ingang, komende vanaf de Gouverneur Verwilghensingel, is het plaatsen van twee slagbomen gepland. Hiervoor zullen geen bodemingrepen worden uitgevoerd.

Groenaanleg

Verspreid op het terrein zullen enkele groenzones worden aangelegd. Hiervoor zal het terrein ca. 20 cm worden afgegraven en opgevuld worden met teelaarde.

Ter compensatie van de te rooien bomen in het westelijke deel van het terrein zullen in het oosten enkele nieuwe bomen worden aangeplant. Hiervoor worden plantputten gegraven. De maximale uitgaafdiepte hiervan bedraagt maximaal 1 m onder het maaiveld.

De uitvoeringswijze is nog niet gekend, maar plantputten zullen machinaal aangelegd worden.

Afb. 3: Inplantingsplan en doorsnede van de verfraaiingswerken (Bron: Provincie Limburg, digitaal plan, dd 10.04.2017, aanmaakschaal 1.250, code 2017F1)

Verder is gedeeltelijk langs de noordelijke te behouden parking, alsook langs de centrale aan te leggen parking, een talud met beplanting aanwezig (*Afb. 3, groene stippellijn*). Deze talud zal behouden blijven en uitgebreid worden met enkele nieuwe taluds (*Afb. 3, groen*). Bodemingrepen zijn voor de aanleg hiervan niet voorzien.

Riolering en nutsleidingen

Ter hoogte van het in te richten terrein zijn reeds enkele regenwaterbuizen en regenwaterputten aanwezig. De bestaande putten worden bij de verfraaiingswerken op hoogte gebracht.

De inplanting van de overige nutsleidingen is niet gekend maar is met de aanleg van enkele lichtmasten vermoedelijk eerder beperkt. Een uitgraving van max. 70 cm diep wordt hiervoor verwacht.

De bodemingrepen zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine.

Werfzone

De werfzone zal zich volledig binnen het huidige projectgebied bevinden en zal geen bijkomende bodemingrepen met zich meebrengen

1.4 Werkwijze, verloop en actoren

Gezien het bureauonderzoek betrekking heeft op een terrein dat reeds grotendeels verstoord is in een recent verleden, diende bijzondere aandacht besteed te worden aan de confrontatie van de toekomstige werken met de historische situering om na te gaan of een doorslaggevend aspect kan leiden tot een archeologienota met beperkte samenstelling. Uit deze confrontatie bleek dat de toekomstige werken op het merendeel van het terrein met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het aanwezige bodemarchief en verder met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst. Op deze manier kan dus effectief een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt worden (*CGP 12.5.3.3.*).

De topografische kaart en kadasterkaart werd in het kader van dit vooronderzoek geraadpleegd en weergegeven. De meest recente kleurenorthofoto en de bodemkaart werden eveneens geraadpleegd. Andere kaarten werden omwille van het gevolgde traject (Archeologienota met beperkte samenstelling) niet weergegeven. Ze bleken immers geen aanvullende informatie te bieden.

Ter aanvulling werd het historisch verleden van het studiegebied onderzocht. Specifiek archiefonderzoek werd niet uitgevoerd vermits het terrein in het verleden niet dicht bebouwd was. Volgende kaarten werden via de website *geopunt.be* geraadpleegd: de *Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden*, opgemaakt op initiatief van *Graaf de Ferraris* (1771-1778), de *Atlas der Buurtwegen* (1842), de *Vandermaelenkaart* (1846-1854) en de Poppkaart (1842-1879). Vanwege het gevolgde traject (archeologienota met beperkte samenstelling) worden ook deze kaarten niet weergegeven in het bureauonderzoek. Op geen van deze kaarten kon immers bebouwing worden opgemerkt.

Om de recente historiek en de graad van verstoringen van het terrein weer te geven wordt gebruik gemaakt van de orthofoto's van 2000-2003, 2005-2007 en 2015 die via *Geopunt* te consulteren zijn.

Om een inzicht te bekomen in de reeds gekende archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied en zijn directe omgeving werd ook de Centrale Archeologische Inventaris geraadpleegd.[5] Deze online inventaris, opgesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid, biedt een overzicht van alle tot nu toe gekende archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Via het Geoportaal van Onroerend Erfgoed werd eveneens de inventaris van de beschermde archeologische sites, de inventaris van vastgestelde archeologische zones en de inventaris van gebieden waar geen archeologie te verwachten valt, geraadpleegd. De kaarten worden in dit bureauonderzoek niet weergegeven vermits ze niet relevant zijn in het gevolgde traject.

[5] https://geo.onroerenderfgoed.be/ en http://cai.onroerenderfgoed.be/

Een visuele terreininspectie werd niet uitgevoerd. Via de orthofoto's kon namelijk een beeld bekomen worden van de huidige inrichting en de gaafheid van het onderzoeksgebied.

De ligging van ondergrondse kabels en leidingen werd niet opgevraagd via *KLIP*. De initiatiefnemer bezorgde de tot nu gekende informatie over het plangebied.

Het bureauonderzoek werd uitgevoerd door *Inge Van de Staey* van het archeologisch projectbureau *Aron bvba*.

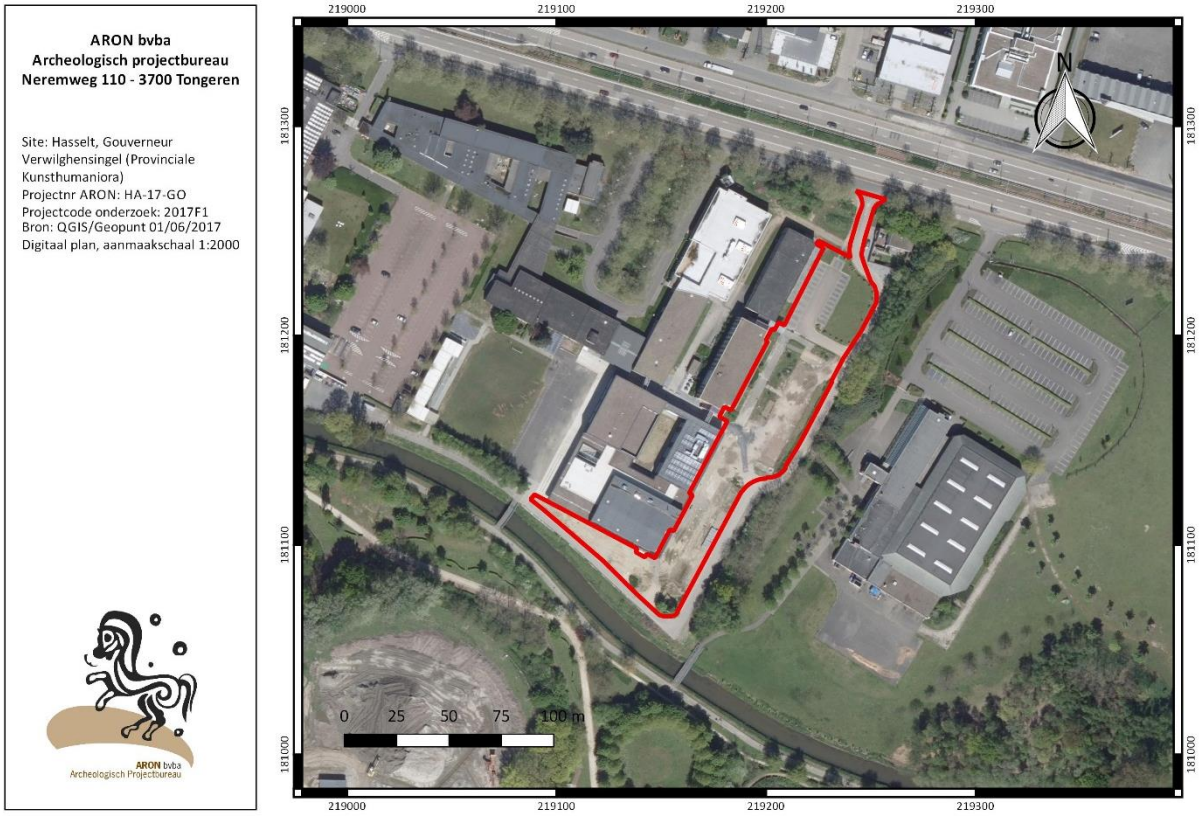
2. Assessment

2.1 Situering van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksterrein situeert zich ter hoogte van de Gouverneur Verwilghensingel te Hasselt, op ca. 1,25 km ten noordoosten van de historische kern van de stad. De zone waar de verfraaiingswerken zullen plaatsvinden is ca. 6500 m² groot.

Het terrein is kadastraal gekend als Hasselt, Afd. 3, Sectie C, nrs .280K6 (deel), 280M6 (deel), 280N6 (deel).

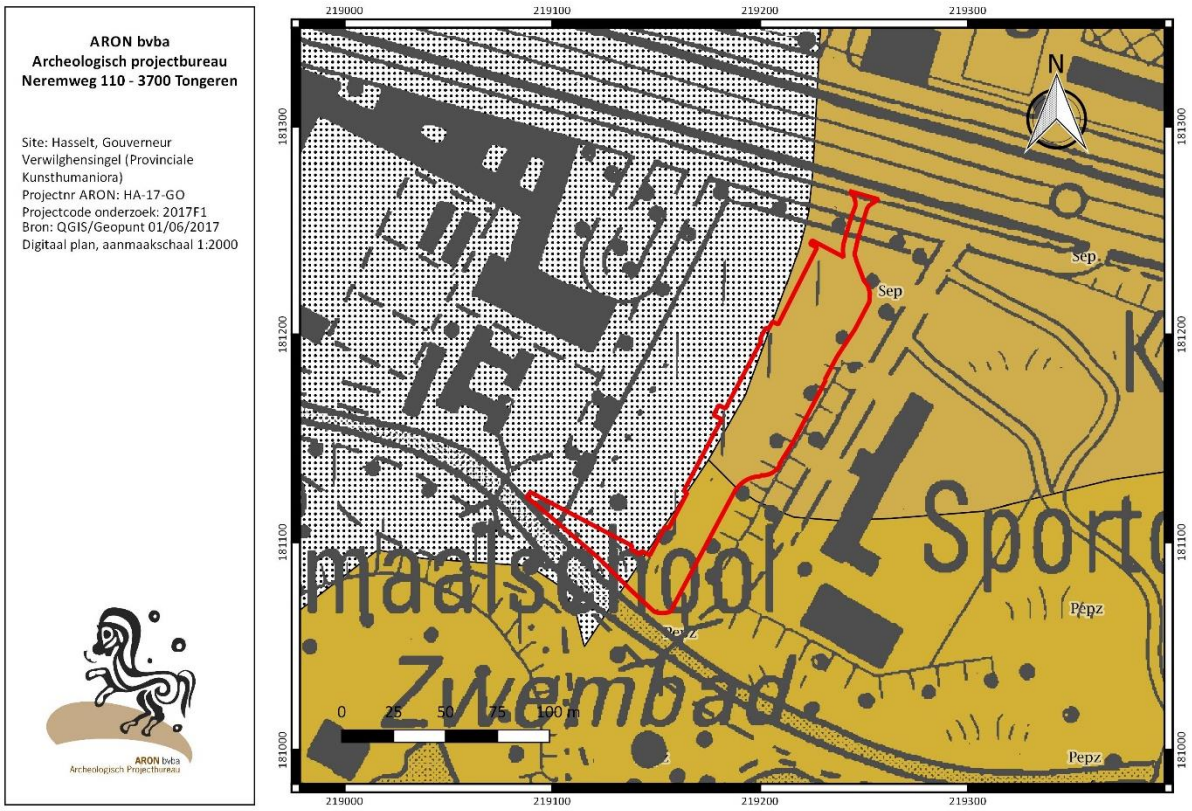
Het onderzoeksterrein maakt deel uit van de Provinciale Kunsthumaniora Hasselt. Het noordelijke deel van het terrein wordt momenteel ingenomen door een bestaande en te behouden parking. Een toegangsweg vanuit de Gouverneur Verwilghensingel situeert zich in het oosten. Het zuidelijke deel van het terrein is momenteel braakliggend, nadat het in 2015 als werfzone voor de aanbouw van een nieuw schoolgebouw in gebruik genomen werd (zie *infra*). De ijsbaan en aansluitende parking situeren zich ten oosten. In het zuiden wordt het onderzoeksterrein begrensd door de Demer.

Afb. 4: Kleurenorthofoto met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood)

Gelegen in de alluviale vlakte van de Demer, wordt het onderzoeksterrein op de bodemkaart (*Afb. 5*) gekenmerkt door middel van een Sep- en Pepz-bodem. Bij deze sterk hydromorfe alluviale bodems kon geen bodemprofielontwikkeling plaatsvinden en komt een sterk roestige Cg-horizont voor vanaf 20 tot 40 cm diepte. Tijdens de winter stijgt het grondwater tot boven het maaiveld, in de zomer daalt het tot 80-125 cm.[6] Ten westen van het onderzoeksterrein wordt een OB-bodem gekarteerd. Het gaat hierbij om bebouwde zones, waarin het oorspronkelijk bodemprofiel door ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd is.[7]

[6] Baeyens (1975), 52, 56.
[7] Van Ranst & Sys (2000).

Afb. 5: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood).

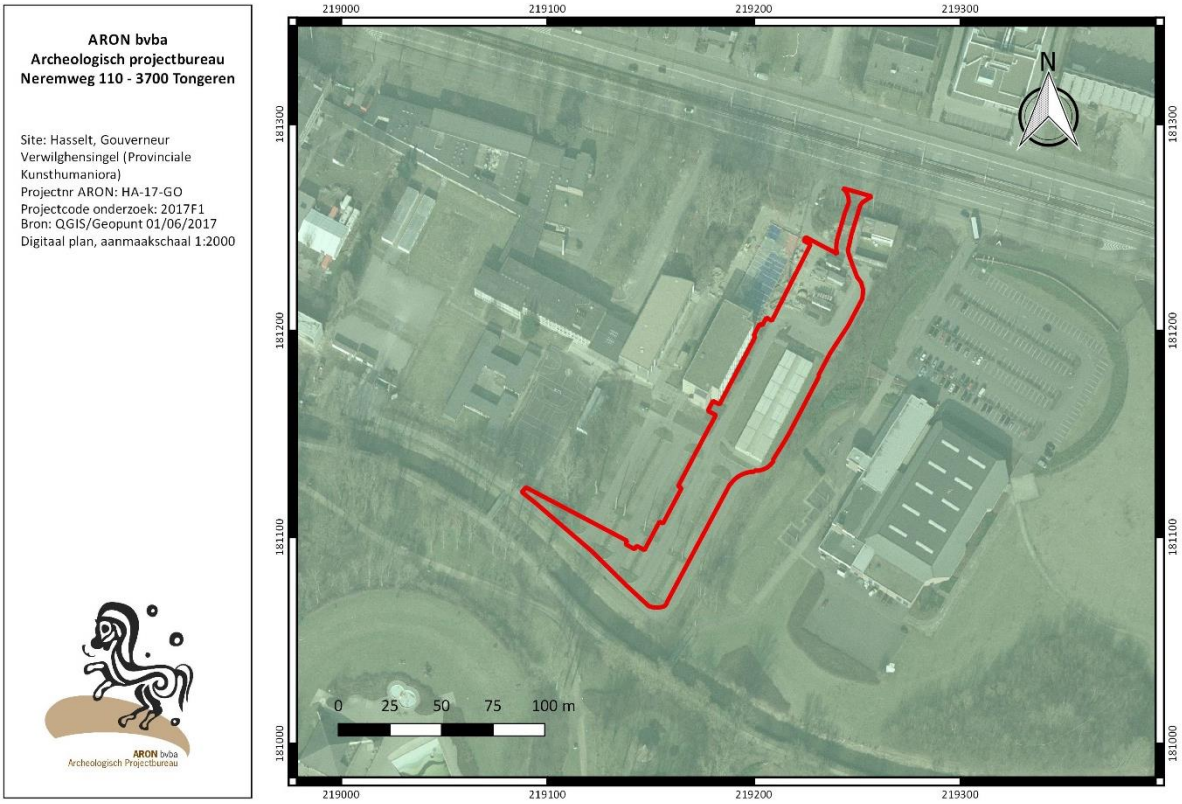
2.2 Historische situering en gaafheid van het terrein

Op basis van onderstaande orthofoto's wordt een beeld geschetst van de recente historiek van het onderzoeksterrein.

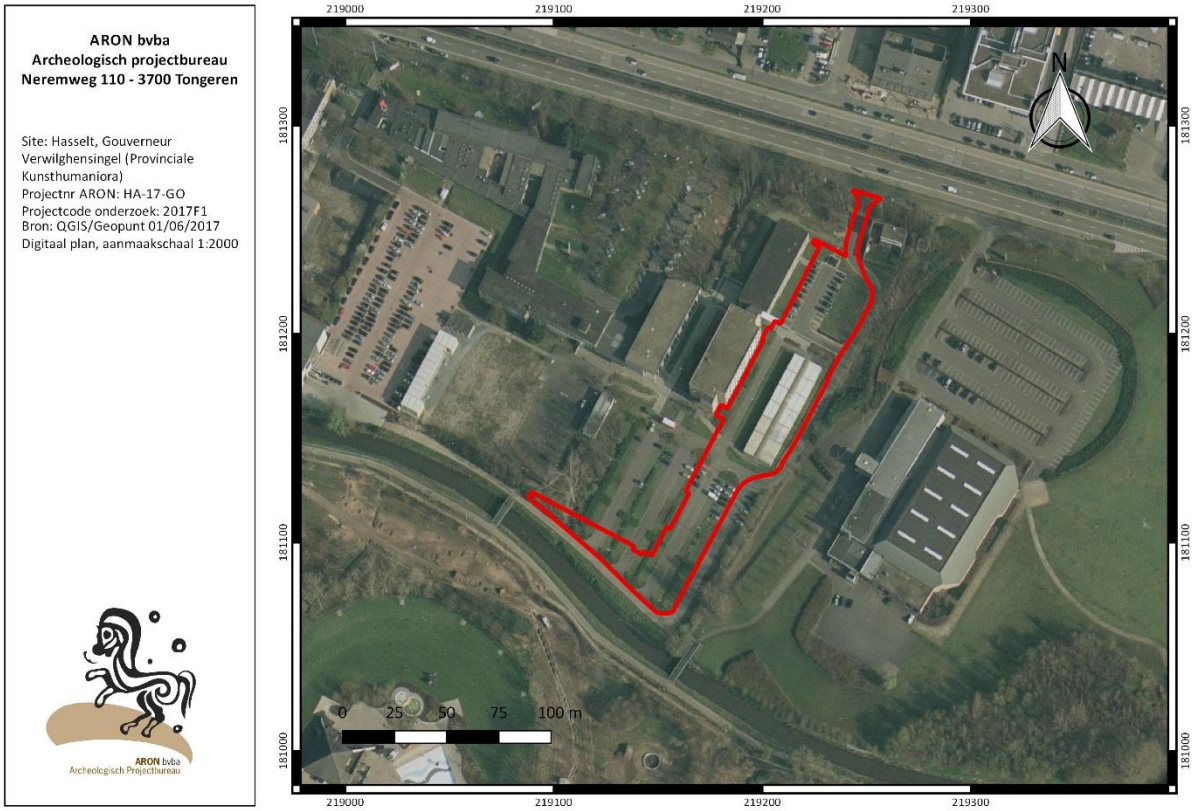
Terwijl de orthofoto genomen tussen 1979 en 1990 nog een onbebouwd onderzoeksterrein weergeeft, wordt quasi het volledige terrein op de orthofoto genomen tussen 2000-2003 (*Afb. 6*) ingenomen door een gebouw en aansluitende parking die het zuidelijke deel van het terrein inneemt. Op de foto 2005-2007 (*Afb. 7*) is de meest noordelijke en vandaag te behouden parking duidelijk zichtbaar.[8] De rest van het terrein blijft bebouwd of wordt als parking ingenomen. Net ten westen zijn de blokken van de Provinciale Kunstschool reeds aangelegd, met uitzondering van het meest zuidelijke gebouw. De aanleg van dit blok is zichtbaar op de orthofoto van 2015 (*Afb. 8*). Het eigenlijke onderzoeksterrein wordt hierbij ingenomen als werfzone in het zuiden en door de nog bestaande parking in het noorden. Meerdere regenwaterputten werden in de werfzone naast het gebouw, ter hoogte van het huidige onderzoeksterrein, aangelegd (zie BIJLAGE 6).

Samenvattend kan gesteld worden dat quasi het volledige terrein reeds verstoord is. De aanleg en afbraak van de voormalige zuidelijke parking en het aanwezige centrale gebouw zullen vermoedelijk een verstoring van ca. 50 cm met zich meegebracht hebben. Op basis van deze aanwezige verstoringen is het onmogelijk om eventueel onaangetaste zones in kaart te brengen. Wel kan besloten dat, gezien de graad van voormalige verstoringen, slechts een minimale hoeveelheid van het onderzoeksterrein onaangeroerd zal zijn.

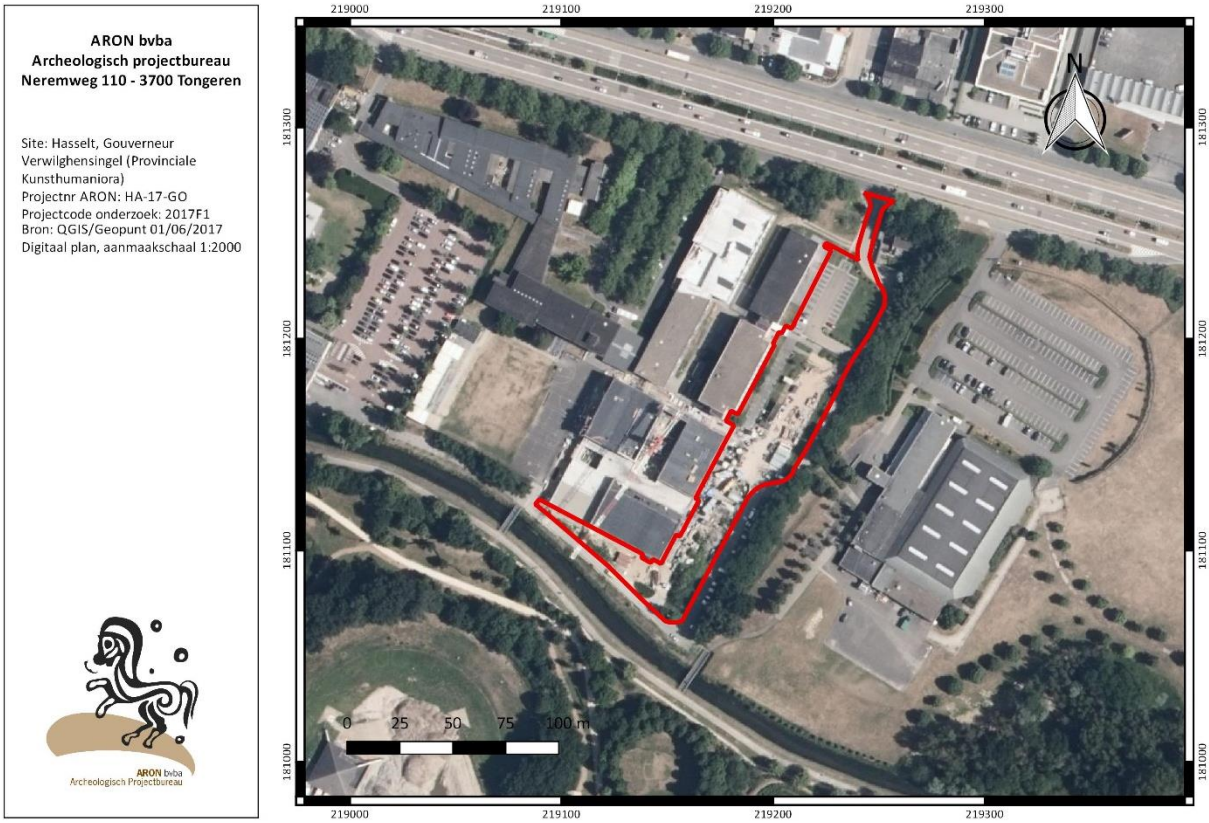
[8] Ook BIJLAGE 5, die een overzicht geeft van de het terrein van de Provinciale Kunsthumaniora in 2012 geeft een vergelijkbaar beeld weer. Het onderzoeksterrein wordt in het paars weergegeven.

Afb. 6: Kleurenorthofoto van 2000-2003 met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood).

Afb. 7: Kleurenorthofoto van 2005-2007 met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood).

Afb. 8: Kleurenorthofoto van 2015 met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood).

2.2 Impact van de bodemingrepen

De initiatiefnemer plant op een ca. 6500 m² groot terrein te Hasselt verfraaiingwerken in de omgeving van de Provinciale Kunsthumaniora. Concreet betreft het de aanleg van twee aansluitende parkings en de omgevingsaanleg.

Op basis van de beschrijving van de geplande werken (zie hiervoor *1.3 Beschrijving van de geplande werken*) wordt duidelijk dat de bodemingrepen zich beperken tot de aanleg van twee zuidelijke aansluitende parkings, de aanleg van enkele groenzones, het rooien van enkele bomen, het aanplanten van enkele nieuwe bomen en de aanleg van nutsleidingen (ca. 4300 m²). In de resterende 2200 m² zijn met het opwerpen van enkele taluds, het behoud van de toegangsweg en de aanleg van slagbomen geen bodemingrepen voorzien en zullen de werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring veroorzaken aan het al dan niet aanwezige archeologisch erfgoed.

Hetzelfde geldt voor het overgrote deel van de ca. 4300 m² grote zone waar wel bodemingrepen zijn gepland. Hier zal voor de aanleg van de parking en de groenzones maximaal 30 cm worden afgegraven. Op basis van de recente geschiedenis en ingebruikname van het terrein werd echter duidelijk dat het merendeel van het terrein reeds verstoord is door de aanleg en afbraak van een voormalige parking en gebouw, die vermoedelijk een verstoring met zich meebracht van ca. 50 cm. De werken zullen in deze zone daarom met aantoonbare zekerheid geen verstoring veroorzaken aan het al dan niet aanwezige archeologisch erfgoed.

Lokaal zijn met het rooien van enkele bomen, het planten van enkele nieuwe bomen en de aanleg van nutsleidingen, enkele kleinere ingrepen tot maximaal 1 m onder het maaiveld gepland. Op basis van de reeds aanwezige verstoringen is het evenwel onmogelijk om eventueel onaangetaste zones in kaart te brengen. Dit in combinatie met het feit dat het terrein, dat in de alluviale vlakte van de Demer gelegen is, vermoedelijk steeds te nat was voor bewoning, maakt dat het potentieel op kenniswinst erg gering is.

2.3 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvraag werd tijdens het bureauonderzoek behandeld:

Welke doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader leidt tot de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling en beschrijf dit aspect.

Op het ca. 6500 m² onderzochte terrein zijn twee aspecten aanwezig die de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling verantwoorden:

Enerzijds zullen de geplande werken op quasi het volledige terrein met aantoonbare zekerheid geen verstoring veroorzaken aan het al dan niet aanwezige archeologisch erfgoed. Dit is het geval in een zone van ca. 2200 m² waar met het opwerpen van enkele taluds, het behoud van de toegangsweg en de aanleg van slagbomen geen bodemingrepen voorzien zijn. Hetzelfde geldt voor het overgrote deel van de resterende ca. 4300 m² grote zone waar wel bodemingrepen zijn gepland. Hier zal voor de aanleg van de parking en de groenzones maximaal 30 cm worden afgegraven. Op basis van de recente geschiedenis en ingebruikname van het terrein werd echter duidelijk dat het merendeel van het terrein reeds verstoord is door de aanleg en afbraak van een voormalige parking en gebouw, die vermoedelijk een verstoring met zich meebrachten van ca. 50 cm.

Lokaal zijn met het rooien van enkele bomen, het planten van enkele nieuwe bomen en de aanleg van nutsleidingen, enkele kleinere ingrepen tot maximaal 1 m onder het maaiveld gepland. Op basis van de reeds aanwezige verstoringen is het evenwel onmogelijk om eventueel onaangetaste zones in kaart te brengen. Dit in combinatie met het feit dat het terrein, dat in de alluviale vlakte van de Demer gelegen is, vermoedelijk steeds te nat was voor bewoning, maakt dat het potentieel op kenniswinst erg gering is.

2.4 Datering en interpretatie

Het onderzoeksterrein is momenteel onbebouwd en omvat enkel recente verstoringen met name een recente ingebruikname als werfzone voor het naastgelegen westelijk gelegen gebouw. Daarvoor werd het terrein recentelijk ingenomen door een gebouw met aansluitende parking.

3. Samenvatting

De initiatiefnemer plant te Hasselt (prov. Limburg) verfraaiingswerken van de omgeving van de Provinciale Kunsthumaniora. Hierbij zullen over een oppervlakte van ca. 6500 m² meerdere werken uitgevoerd worden.

Het terrein is kadastraal gekend als Hasselt, Afd. 3, Sectie C, nr.280K6 (deel), 280M6 (deel), 280N6 (deel).

Op het terrein zijn twee aspecten aanwezig die de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling verantwoorden:

Enerzijds zullen de geplande werken op quasi het volledige terrein met aantoonbare zekerheid geen verstoring veroorzaken aan het al dan niet aanwezige archeologisch erfgoed. Dit is het geval in een zone van ca. 2200 m² waar met het opwerpen van enkele taluds, het behoud van de toegangsweg en de aanleg van slagbomen geen bodemingrepen voorzien zijn. Hetzelfde geldt voor het overgrote deel van de resterende ca. 4300 m² grote zone waar wel bodemingrepen zijn gepland. Hier zal voor de aanleg van de parking en de groenzones maximaal 30 cm worden afgegraven. Op basis van de recente geschiedenis en ingebruikname van het terrein werd echter duidelijk dat het merendeel van het terrein reeds verstoord is door de aanleg en afbraak van een voormalige parking en gebouw, die vermoedelijk een verstoring met zich meebracht van ca. 50 cm. De geplande bodemingrepen zullen op deze manier niet dieper rijken dan de reeds verstoorde bovengrond.

Lokaal zijn met het rooien van enkele bomen, het planten van enkele nieuwe bomen en de aanleg van nutsleidingen, enkele kleinere ingrepen tot maximaal 1 m onder het maaiveld gepland. Op basis van de reeds aanwezige verstoringen is het evenwel onmogelijk om eventueel onaangetaste zones in kaart te brengen. Dit in combinatie met het feit dat het terrein, dat in de alluviale vlakte van de Demer gelegen is, vermoedelijk steeds te nat was voor bewoning, maakt dat het potentieel op kenniswinst erg gering is.

BIBLIOGRAFIE

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2.0.

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

BAEYENS L. (1975) *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Hasselt 77E*.

Websites:

dov.vlaanderen.be
klip.agiv.be
http://cai.onroerenderfgoed.be
http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695&param=inhoud&ref=search
http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317&param=inhoud&ref=search
https://geo.onroerenderfgoed.be/
https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten
https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus
https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf
https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf
https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf
www.cartesius.be
www.geopunt.be
www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

Neremweg 110 · B-3700 Tongeren • T +32(0) 12 22 52 50 • F +32(0) 12 77 00 34 • info@aron-online.be • www.aron-online.be